

Medicatie en EHBO op school

Beleidsnota

Kinderen brengen zeer veel tijd door op school. Het is dan ook onvermijdelijk dat de school te maken krijgt met een leerling die een ongelukje heeft of ziek wordt. Het is de plicht van de school om in elke situatie correct en efficiënt te handelen. Enerzijds mogen de personeelsleden van de school geen medische of verpleegkundige handelingen stellen. Dergelijke handelingen zijn immers strikt voorbehouden aan artsen en/of verpleegkundigen.⁽¹⁾

Anderzijds is de school wettelijk verplicht⁽²⁾ om personen die door een ongeval of ongemak getroffen zijn, zo spoedig mogelijk EHBO te verstrekken en daartoe over de vereiste middelen en infrastructuur te beschikken. Voorts kan elkeen die verzuimt hulp te verlenen aan iemand die in groot gevaar verkeert, schuldig verzuim ⁽³⁾ ten laste gelegd worden.

We onderscheiden **4 situaties** die zich mogelijk kunnen voordoen.

1. EHBO toepassen bij ongevallen	p.2
2. Toezicht op het gebruik van geneesmiddelen op doktersvoorschrift	p.3
3. Een zieke leerling opvangen en zo nodig doorverwijzen	p.4
4. Andere verpleegkundige of medische handelingen enkel door gekwalificeerd personeel laten stellen	p.6

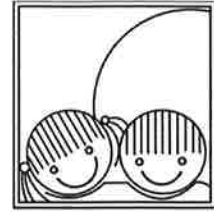
Deze opsomming houdt een duidelijke gradatie in: hoe hoger het rangnummer van een handeling in deze opsomming is, des te terughoudender dient de school zich op te stellen. Waar het toepassen van EHBO⁽¹⁾ wettelijk verplicht is, is het stellen van verpleegkundige of medische handelingen ⁽⁴⁾ wettelijk verboden voor niet-gekwalificeerden.

(1) K.B. nr 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidsberoepen.

(2) Algemeen Regelement voor de Arbeidsbescherming (ARAB), art. 174 e.v.

(3) Strafwetboek, art 422bis.

(4) ARAB, art 174 tot en met 183ter. Zie <http://www.werk.belgie.be/WorkArea/showcontent.aspx?id=2068>

1. EHBO toepassen bij ongevallen

1.1 Wettelijke bepalingen van het ARAB ⁽⁴⁾

De wettelijke bepalingen vindt men in het ARAB. We beperken ons hier tot de belangrijkste elementen:

- De school dient te beschikken over een gepast EHBO-lokaal, waar de gewonde of zieke leerling (of werknemer) in comfortabele omstandigheden en in een geschikte houding (doorgaans liggend) kan rusten.
- De school moet voorzien in transportmogelijkheden om gewonden naar gespecialiseerde hulp te brengen.
- Op school moet een apotheekkast en/of verbanddoos aanwezig zijn, ondergebracht in het EHBO-lokaal. De minimale samenstelling van deze verbanddoos is wettelijk vastgelegd.⁽⁵⁾
- Als de vestigingsplaats van een school op enige afstand van elkaar liggen, moet elke vestigingsplaats, die minstens vijf personeelsleden tewerkstelt, over een verbanddoos beschikken.
- Ieder personeelslid moet weten waar de verbanddozen zich bevinden en waar de persoon te bereiken is die aangeduid werd om eerste hulp te geven.

1.2 Transportmogelijkheden bij een ongeval

1.2.1 Bij twijfel of gespecialiseerde hulp nodig: BEL 112

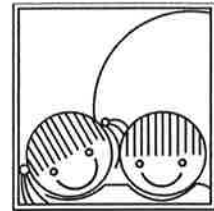
Schakel hulp in om ruimte te maken rond het slachtoffer, de speelplaats te ontruimen, de poort te openen.

1.2.2 Toestand van het slachtoffer laat vervoer met de wagen toe:

- Contacteer ouders om het vervoer te organiseren.
- Indien ouders niet beschikbaar: verwittig directie om chauffeur aan te duiden (meestal directie zelf).
- Plaats het slachtoffer bij voorkeur op de achterbank + eventueel een begeleider om het comfort van het slachtoffer te vergroten. Deze begeleider kan dan ook optreden als het slachtoffer onderweg onverwacht reageert (bv. bewustzijnsstoornissen, shock, braken, hevige bloeding, ...)
In dit geval roept men meteen de hulpdiensten op.
- Verwittig steeds directie of secretariaat en neem verzekeringsformulieren mee (op secretariaat beschikbaar).

(4) ARAB, art. 174 tot en met 183ter. Zie <http://www.werk.belgie.be/WorkArea/showcontent.aspx?id=2068>

(5) ARAB, Bijlage bij art. 174 e.v. Zie <http://www.werk.belgie.be/WorkArea/showcontent.aspx?id=2068>

2. Toezien op het gebruik van geneesmiddelen op doktersvoorschrift

2.1 Beslissing van het schoolbestuur

Het schoolbestuur heeft bij ondertekening van dit beleidsplan beslist dat personeelsleden op vrijwillige basis mogen ingeschakeld worden om medicatie toe te dienen. Hierbij moeten onderstaande procedure en modaliteiten gevolgd worden :

2.2 Aanvraagformulier met doktersvoorschrift

Elke aanvraag van ouders om medicatie toe te dienen bij een leerling, moet gebeuren aan de hand van doktersvoorschrift. Documenten zonder handtekening of zonder stempel van een arts worden als ongeldig beschouwd.

Het aanvraagformulier voor medicatie (zie bijlage 1) wordt ingevuld door de ouders, de behandelende arts en de school. Het formulier vermeldt om welke medicatie het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheid de medicatie moet worden toegediend en op welke manier dit dient te gebeuren en hoeveel. Verder staat aangegeven wat de begin- en einddatum is voor het gebruik van de medicatie, hoe de medicatie bewaard moet worden (koelkast, op kamertemperatuur, ...)

Ten slotte vermeldt dit formulier de naam van het personeelslid van de school dat de medicatie toedient en de naam van wie het zal doen bij afwezigheid van het eerstgenoemde personeelslid. Beide personeelsleden ondertekenen het formulier, samen met de directie. In geen geval kan een personeelslid verplicht worden om medicatie toe te dienen.

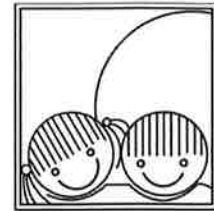
2.3 Register (zie bijlage 2)

Elk gebruik van geneesmiddelen dient genoteerd te worden in een register waarbij de naam, dosering en tijdstip vermeld wordt. Op die manier kunnen misverstanden en discussies vermeden worden. Dit register wordt achter slot bewaard en enkel bevoegde personeelsleden hebben toegang tot dit register.

2.4 Maximale terughoudendheid van de school

De school stelt zich maximaal terughoudend op bij toedienen van medicatie. Uiteraard zal dit sterk afhangen van de leeftijd en zelfstandigheid van het kind. Zo zal een kleuter onder begeleiding van een personeelslid naar het EHBO lokaal gaan om medicatie toegediend te krijgen terwijl iemand van het 6de dit zelfstandig kan doen.

Indien het kind zelfstandig de medicatie kan innemen (vb. pilletje slikken met water) dan dient dit door het kind zelf te gebeuren en houdt een personeelslid

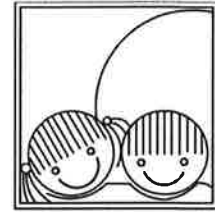
toezicht. Voor andere medicatie (vb. siroop bij kleuter of oordruppels) dient het kind geassisteerd te worden door een personeelslid.

2.5 Enkele praktische afspraken

- Op school kunnen geneesmiddelen enkel oraal (door de mond), percutaan (door de huid heen) of via oor druppeling ingenomen worden.
- Om eventueel bandisering van het nemen van medicijnen tegen te gaan, gebeurt dit uitsluitend in een daartoe bestemd lokaal.
- Medicatie mag enkel genomen worden op basis van een doktersvoorschrift op naam van de betrokken leerling (met handtekening en stempel van de arts).
- Medicijngebruik op vraag van leerling of ouders wordt niet aanvaard, ook niet indien het om een verlenging gaat.
- Medicijnen worden enkel aanvaard in originele verpakking. Vermeld de naam van het kind op de doos indien het er nog niet op staat.
- Een ander geneesmiddel dan datgene dat door de dokter is voorgeschreven, wordt niet aanvaard. Ook niet als het om de generieke versie gaat.
- De medicatie wordt in een afgesloten EHBO-kast bewaard.
- Een leerling zal nooit gedwongen worden om medicatie in te nemen. Indien een leerling weigert het medicijn in te nemen, zullen de ouders verwittigd worden.
- Mocht een leerling onverhoopt niet goed op de medicatie reageren of er is een fout gemaakt bij het nemen van de medicatie, contacteer dan onmiddellijk de arts die het voorschrift ondertekend heeft. In geval van een ernstige situatie, bel de hulpdiensten (tel 112).
- Het verzoek om medicatie te bezorgen kan niet onbeperkt zijn in tijd. Het wordt minimaal bij het begin van elk trimester hernieuwd.
- Overleg regelmatig met de ouders.

3. Een zieke leerling opvangen en zo nodig doorverwijzen

Wanneer een leerling op school klaagt over pijn, ongemak of ongesteldheid, is het van belang om eerst en vooral de ernst van de situatie correct in te schatten. Essentieel is de vaststelling dat de personeelsleden zich hierdoor niet alleen op het pad van toedienen van medicatie, maar steeds meer op dat van de diagnose en de therapie begeven en dus steeds moeilijker vrijgepleit kunnen worden van het stellen van onwettelijke handelingen. De grootst mogelijke terughoudendheid moet derhalve in acht genomen worden, zonder het welzijn of de gezondheid van de leerling in gevaar te brengen.

3.1 Beslissing van het schoolbestuur

Het schoolbestuur heeft bij ondertekening van dit beleidsplan beslist dat de school geen geneesmiddelen in voorraad neemt, uitgezonderd de verzorgingsproducten die gebruikt worden om kleine blessures te verhelpen (blauwe plekken, schaafwonden, insectenbeten,...) Het gaat hierbij om producten die voorkomen op de schoolarts **goedgekeurde lijst** in de **EHBO**. (bijlage 3). Personeelsleden van de school mogen onder geen beding op eigen initiatief medicijnen ter beschikking stellen van zieke leerlingen. Wanneer een kind ziek wordt op school, dient het afgesproken **stappenplan** gevolgd te worden. (bijlage 4).

Bij ziekte tijdens meerdaagse uitstappen kan enkel medicatie toegediend worden door personeelsleden op voorwaarde dat de ouders hiervoor uitdrukkelijk toestemming gegeven hebben voor vertrek (bijlage 5). Dit kan ook opgenomen worden in de medische fiche die de ouders moeten invullen voor vertrek van hun kind.

3.2 De ernst van de situatie afwegen

Indien een leerling zich ziek meldt op school, dient de school de afweging te maken of zij verder de verantwoordelijkheid over het zieke kind zal dragen. Dit zal uiteraard afhangen van de aard en de ernst van de situatie. We onderscheiden 2 situaties :

1) Een onschuldig ongemak

Indien er enkel sprake is van een onschuldig ongemak (hoofdpijn, buikpijn, ...) kan de leerling bijkomen in het EHBO-lokaal van de school. De leerling kan het volgen van de lessen hervatten zodra er beterschap waarneembaar is (zie stappenplan bijlage 4).

2) Het volgen van de lessen is niet meer mogelijk

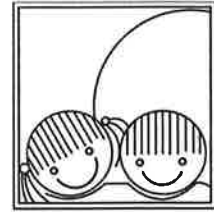
Indien de pijn het kind hindert om de lessen die dag nog te volgen, zal de school de ouders verwittigen. Zij komen het kind afhalen als ze dat kunnen. Het uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is en niet meer in staat is om de lessen te volgen, naar huis moet.

Stuur een zieke, minderjarige leerling nooit tijdens de schooltijd zonder begeleiding van een personeelslid, ouders, grootouder,... naar huis.

Indien de ouders onbereikbaar zijn raadpleeg dan de huisarts van het kind. Indien ook deze onbereikbaar blijkt, raadpleeg dan de schoolarts of een andere arts.

De arts bepaalt de verder te ondernemen stappen (zie stappenplan bijlage 4).

3.3 Een kind wordt ziek tijdens een meerdaagse uitstap

Het toedienen van medicijnen valt niet onder eerste hulp. Dat is voorbehouden aan artsen, apothekers, en andere medische beroepen. Op meerdaagse uitstappen kan het, ondanks de terughoudende beleid, toch nodig zijn om een geneesmiddel aan te reiken wanneer een kind plots ziek wordt.

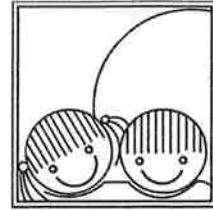
- De school stelt vooraf een beknopte lijst op met de in de EHBO-koffer aanwezige algemeen gangbare medicijnen en de situatie waarin ze kunnen toegediend worden.
- Ouders dienen **een toestemmingsformulier voor medicatie tijdens meerdaagse uitstappen** te ondertekenen waarmee ze bevestigen kennis te hebben genomen van deze procedure en welke de in de EHBO-koffer aanwezige medicijnen aan hun kind wel/niet mogen worden toegediend. Dit kan ook in de medische fiche opgenomen worden die ouders dienen te bezorgen vooraleer op meerdaagse uitstap vertrokken wordt.
- Bij ernstige verwondingen of ziekte, alsook wanneer er geen beterschap waarneembaar is na het nemen van het medicijn, zal ter plaatse een dokter geconsulteerd worden.
- Elk gebruik van geneesmiddelen dient genoteerd te worden in het eerder genoemde register (bijlage 2).

4. Andere verpleegkundige of medische handelingen enkel door gekwalificeerd personeel laten stellen

Beslissing van het schoolbestuur:

Andere verpleegkundige of medische handelingen dan hierboven beschreven mogen onder geen beding gesteld worden door ongekwalificeerd schoolpersoneel. Hiermee bedoelen we andere handelingen dan via orale of percutane weg, via oor druppeling of oog druppeling ter beschikking stellen van geneesmiddelen die op het door het schoolbestuur goedgekeurde, beknopte lijstje voorkomen (bijlage 3) of waarvoor door de ouders een geldig aanvraagformulier met doktersattest (zie punt 2.2) of toestemmingsformulier ingediend is.

Deze beslissing is eveneens van toepassing tijdens meerdaagse uitstappen die door de school georganiseerd worden.

**Deze beleidsnota treedt in werking
vanaf het schooljaar 2017-2018!**

Naam en handtekening ter goedkeuring,

Schoolbestuur

Ignace De Schryver

Directie

Felise Aelhyet

Speta Van Gaelsbeke

Marie Van Driessche